

Rajren Sipa.hi

Mit't.en raje tahe~kana ar uniren mit't.en sipa.hi. Uni sipa.hi do_ pa.cri dua.r t.hene pahraea; ado_ ja~ha~e ho_r. ja~ha~nak' a.krin' la.git' raj t.henko a.gui khan do_e metakoa, Noa jinis tina.k' damok'tapea, ona reak' adha dampe eman' khan, e_nd.e_khan raj t.hen bhitri mo_ho_lten' bo_lo_ ocoapea; ar bape eman' khan do_ o_ho_n' bo_lo_ ocolepea. Ado_ cekaeako be_cara? Re_n'ge_c' ho_r. bako a.krin'le khan ma din gujra.n ban' calak'tako. Ado_ khangе adha damko go_k'aea, to_be_ko bo_lo_k'a. Nonkage uni sipa.hi do_ je kichu o_nd.e_ calak' ho_r. do_, sanam ho_r.geye onkakoa. Ado_ khangе mit' dhao do_ mit't.en ke~ot.a maran' uta.r hakoe jha.likedea; ado_e me_nket'a, Nui hako do_ raj t.hen in' a.krin'ea, d.her dam na~ha~k' hoyok'tin'a. Onka bundis bar.akate uni ke~ot.a do_e idikedea. Ado_ ona pa.cri dua.r t.he_c'ren sipa.hi do_e metae kana, Okatem bo_lo_k' kana bin hukumte do? Hape ten'gonme. Ado_ uni ke~ot.a do_e me_nket'a, Raj t.hen hako a.krin'e la.git' in' bo_lo_k' kana.

Ado_e metadea, Nui hako tina.k'e damok'tam, ona reak' adha dam eman'me. Cet' kichu ona do_ bam bad.aea? Nun din khonem a.guyet'kore ho~ bam bad.aea? A.na.r.ik' kangeam? Khangе ado_e me_nket'a, E_ baba, bad.ae do_n' bad.aegea, me_nkhan, bana am t.hen in' ne_ho~rok' kana, nia. dhao do_ ika.kan'me. Nui hako reak' pura. dam in'ge hatao ocoan'me; alo onka do_m pajhetin'a; ika.ka.n'me bar.e_. Ja~ha~ hilok' in' a.guleko khan do_ unre do_n' emangea, o_ho_n' e_r.e_mea; me_nkhan nia. dhao do_ ika.ka.n'me. Me_nkhan sipa.hi do_ bae an'jo_mlet'taea; una.k'e ne_ho~renre ho~_ bae ika.ledea. Ado_ khangе uni ke~ot.a ac' mo_ne_reye bujha.u bar.aket'a, Judi nui hako ba.n' a.krin'le khan do_ na~ha~k'e seak'tin'a. Nonka hudis bar.akate ado_ ba.pur.ic'kate adha dame go_k'adea. Khangе ado_ bhitri mo_ho_lte raj t.hene bo_lo_yena. Ado_ raje kuli kedea, Cele ho, okatem he_c' akana? Ado_e me_nket'a, Hakon' a.gu akadea; nui hako reak' dam eman'me. Ado_e metadea, Nui hako do_ tina.k'em damea? Ado_ uni ke~ot.ae me_nket'a, Ia. raja saheb , nui hako reak' dam do_ mit' sae t.hen'ga dal.

Ado_ khangе raje me_nket'a, Henda ke~ot.a, cedak' onka do_m dame kana? Nonkan dam do_ nun jug in' hoyok' kana, me_nkhan ban' an'jo_m

akat'a. Onate a.d.i hahar.an' an'jo.met' kana. Mase_ noa reak' bhe_d bhan'gaoan'me. Noa do_ cet' lekan dam kana? Ado_e la_iae kana, Noa reak' bhe_d do_ noa kana: ja~ha~e ho_r.ge ja~ha~nak' a.krin' la.git' am t.henle hijuk' khan, uni pa.cri dua.rren sipa.hi do_ bae bo_lo_ocoalea. Ado_e metalea, Noa jinis tina.k' damok'tape, ona reak' adha dam eman'pe, e_nd.e_khan in' bo_lo_ocoapea. Onkae metalea; ado_ adha damle go_k'aea, to_be_ e_ne_c' am t.henle bo_lo_dar.eak' kana. Ar tehen' ho_~ adha dam a.urin' go_k'ae ha.bic' do_ bae bo_lo_ocoan' kan tahe~kana, onate onka do_n' dam akadea; mit' sae t.hen'gam dallin' khan, e_nd.e_khan ona reak' adha, bar isi ge_l t.hen'ga do_ unim dalea.

Khange ado_ noa kathae an'jo_m cabaket' khan, raj do_e ran'gaoente uni sipa.hige mit' sae be~_te dalkedea, ar ca.kri khon ho~_e barkhas uta_rkedea.

Tuma_l- Santal Folk Tales

Meskoc'

Meskoc'

(3)

Raja ar Montri kin galmaraoeda,

Raja: Onko do_ ko okoe kana je, in'ak' SMS reak' ro_r.rua_r. bako e_ma.n' kana.

Montri: Ma_lik, noko do_ hoyok' kana onko cut.hia. ho_r.okoe do_ akoak' or.ak're se_n'ge_l lagaolenre phayar sarbhis ren ho_r. t.hen Miss kol ko e_m.

(4)

Mit' din up' get' la.git' ac'ren gidra. la.pit' t.hene idi akadea,

La.pit': Cet' lekan' ged tama ba.bu?

Gidra.: In' baba leka, cetan sec' do_ je_mon phaka tahe~n.

Meskoc'

Meskoc'

(1)

Ka.mia. ar Officer kin galmraoeda,

Ka.mia. hor.: Mahasoe, Manwa geko Ba.rija ban' se?

Officer: He~, tobe Officer ona jotowak' bae ika.ya.

(2)

Kirin'ic': Sa.bun menak'a?

Dokandar: He~, menak'gea.

Kirin'ic': Minarel dak' menak'a?

Dokandar: He~, Menak'a,

Kirin'ic': Tahle Sa.bun ar ona dak'te sapha kate bar taka kha.ja.r.i ema.n' mese.

Hisi Ce~r_e~

Hisi ce~r_e~ cero bero

Tale dare cot_re,

Tuka_ tako latar dua_r

T_amkurakan d_agr_ar_e.

Khijur sakam ciri biti

Tuka_ benao khatua_k',

Ina_ chad_a menak' tako

Eman teak' khatua_k'.

Khijur sakam a_gukate

Benao ako tuka.,

Ren'gec' tetan' taken tako

Eken kha_li tuka_

Purub khone hisit' hoeak',

Hoete lar_aok' tuka.,

Benao ako ket_ec' machi

Ban' n'uruk' tuka_.

Ba_nuk' tako resa- risi

Takenako sukre,

Hoe bhard_ote tuka_ n'uruk'

Unrekopar_aok' dukre.

Santal Hor

Santal ho_r ho a_diba_si

Ren'gec'- tetan're takenako a_d,i kusi.

Bir- buru sendra dar_anre

Ak'- sar tahe~ntako banar tire

Kula_i, marak' ar et.ak' janwar

Goc' a_gukoako nana huna_r

Tirio- murli oron'kate

Ar hohoeako a_d,i jomkaote.

Tuma_l: BAD_AEJON' HOR, Pa_hil ha_t.in'

Toareye Cad_olen Cut_ia

Mit't_en mahrae tahe~kana. Uni do toa a_krin'kataye a_sulok' kan tahe~kana. Setak're toae duha_ua, ar mit't.ec' la_t,u karahireye dul jarwaea. Mit' din mit't.ec' cut_ia do_ cekate co_n' ona toareye cad_oyena. Tala karahi toa tahe~kana. Od_on'ok' la_git' a_d,i gha_ric' ona toareye paera bar_ayena, menkhan bae odon' dar_eat'a. Ar paera paerate ho~e lan'gayena. Ado bogeteye co~ co~ket'a. Uni mahraren mit't_en pusi ho~e tahe~kana. Ona karahi bhitrire co~ co~ye an'jomket'a, ar cad.ak' cud.uk' ho~ sad_ekan tahe~kana. Uni pusi do_a_di a~t_e hahar_ayena. Ar karahi t_hen hako pakoye n'ir senena, are oyon'ket'a.

Cut.ia. do_e koyok' rakap'ket'a, ar pusiye metadea, "A.d.i muskilren' par.ao akana, ma dayakate ban'caoin'me a.d.i a~t.in' lan'gayena. Bam ban'caolin' khan do_n' unum gujuk'a. Noa karahi dayakate ult.a.u go_t'kam." Pusi do_e ro_r. ruar.ket'a, "Ban' ba.n' ult.a.ua. Ult.a.ule khan do_n' jo_to_ toa hirijok'a, in' pa.ri na~ha~k' muskilren' par.aok'a; ar a.d.i maran'in' dosa, Hapen' hudis bar.alege."

Pusi do_ mo_ne mo_nete nonkae hudisket'a "Nui cut.ia.n' od.okea, ado_nia. setak're a.d.i sebel baskeak' hoyok'tin'a." Uni pusi do_ cut.ia.i metadea , "Acha in'ak' cand.bo_l toaren' cad.oea. Am do_ cand.bo_lre dec' kajak'kok'me adon' or od.ok'mea." Cut.ia. do_ a.d.i a~t.e ra.ska.yena, are men go_t'ket'a, "He~ to_be, a.d.i t.hikem budket'a." Pusi ho~_ usa.ra ac'ak' cand.bo_l toareye cad.oket'a. Cut.ia. ho~_ pusiak' cand.bo_lreye kapt.ao go_t'ena, ar a.d.i usa.ra pusiak' deareye t.und.a.n' rakap' go_t'ena, ar o_treya do_n ar.goyena, ar bhuga.k'reye n'ir bo_lo_yena.

Pusi do_ ona bhuga.k' t.hene senena, ar bhuga.k' t.hen moca do_e lahaket'taea. Cut.ia. ho~_ bhitri sec' kho_n do_e od.ok' n'o_k'ena, ar pusiye metadea, "Cet' katham a.gu akawadin'a? Ha ha ha." Pusi do_ cut.ia.i metadea, "Am do_ cut.ia. a.d.i a.d.itet' bam t.hika. Am do_n' ban'caoket'mea, ar nitok' do_m n'ir pharakena!" Uni cut.ia. do_ muluc' muluc'e landaket'a, ar pusiye metadea, "Am do_ in' jo_men'em menwan tahe~kana, onatege nonka do_n' mo_n'jket'mea." Ado_ pusi o_nd.e khone ocok'ena.

Kurumut_u Gidra.

Hec' akana.n' par.haok' cet'jon'

Skul or.ak'te,

Sanan' kana olok' cet'jon

Dir_a_mund_ate.

Nawa puthi n'am akat'in',

A_d_in' kusik' kan;

Usa_rage par_hao sa_tin'

Muruk akawan.

Hante nhate ben'get' bar_ae

Opsor ba_nuk'tin',

Ja~ha~e sa~o galmarao bar_ae

Ja_rur_ ba_nuk'tin'.

Cecet'ic'tin' okae la_ia_n'

Onan' atena,

Ban're ma, okae batlaoan'

Kha_t_in' pa_sur_a.

Hola oka bharadin'ae

Par_hao cen'goda_n',

Tobe na~hin' la_i an'jomae

Khane kusia_n'.

Buḷ Ho_r_ak' Katha

Sedae jo_khe_n, kathae, so_hraere mit't_en ho_r_ do_ ha.nd.i n'u~
bulkate kulhi se_ chat_ka dua_r macha se_n jha.nt.i phe_d.reye bul

binda_r. akana, ar cele ho~ ba_nuk'koa. Ado_ kathae, ghat_ao n'inda.
jo_khe_n raj do_ ha_tire de_c'kate ona kulhi talatege okate co_e
calak' kana.

Khange uni bul ho_r. do_e disa. go_t'kedeaa, ar se_ beret' do_ bae
beret' dar_eak' kana. Ado_ kathae gitic' kategeye ado_p go_t'ket'a,
me_n go_t'ket'ae, Kiska ha_ti hae, becega to_ ham lega. Ketna rupa_iya
am hoga, ham ha_ti lega, ar ja_rur. ham ha_ti lene sakega. Onkaye
ro_r.ket' khange tho_ raj do_e bhar_o uta.rena, me_nket'ae, O_ko_e
perja nonka kisa~_r. do_ menak'kotin'a? Bhala tho_n' n'e_le_gea. Ado_
oka tin sa_n'gin' co_n' calak' mo_tlo_b tahe~kantaee, ado_ ona ro_r.
an'jo_mteye hahar_ayente ma_hute kulikedea, e_n kathae, Noa atore
o_ko_e nonkan ho_r. menaea, je_ ha_tiyee hatao dar_eaetin'a? Ado_
ma_hute me_nket'a, O_ko_ bad_ae co_n'.

Ado_ raje me_nketa, Balan' calak'a, kulhi muca_t'relan' d_erak'a; judi
nui ha_tiyee hataole khan bogege, ar ho~ in' do_ ina. damtege
et_ak'kon' kirin'jon'a. Onka me_nkatekin d_erayena. Ar uni ho_r. do_
bae bad_aelet'a, je_ nui do_e raj kana, ar rajren ha_ti kanae me_n
do_, ar o_ne_ raj ar ma_hut cet'kokin ro_r. idiket'a, ona ro_r. ho~
uni ho_r. do_ bae an'jo_mlet'a; me_nkhan dosra or_ak'ren do_ko
an'jo_mlet'gea, ar nui ho_r.ak' ro_r. ho~ko an'jo_m t_hiklet'taegea.
Ado_ setak'ko n'e_lkede do_, kulhi muca_t're ha_tiyee d_era akan; ado_
khanko bujha_u go_t' ket'te uni ho_r.ko la_iadea, ban'ma, nonka onka
raje ro_r. idiket'a me_n. Khange uni ho_r. do_ ac' mo_nreyee hudis
go_t'ket'a. Ado_ je_d.e_r ke_t.e_c'kate khange raj do_e he_c'
go_t'enteye kulikedea, Henda ho, e_n kathae, hola n'inda. jo_khe_n
in'ren ha_ti hataoeeye me_nlet' ho_r. do_e okayena? Delabon do_r damea.
Khangeye metadea, Uni ho_r. do_ celeaea?

Ado_ raje me_nket'a, N'utum do_ ba_n' kuliledea, me_nkhan noa
or_ak'ren kangeae; nia. chat_ka t_hen khongeye metadin'a. Ado_e
metadea, He~ ho, noa or_ak'rege okaren co_n' mit' ho_r.e he_c'kengea;
ar amren ha_ti hataoegeye me_nlet'a, ado_ uni ho_r. ma enan sim
rak'rege oka se_n co_e calaoen, ba_nugic'an; ado_ holanak' tho_ nui
ha_ti a_krin'e reak' katha do_ baco_m metade, onate enan n'inda.rege
oka se_n co_e calaoen. Ado_ noa reak' bhe_d do_ noa kana, Bulkate do_
a.d.i lekako bhakaea, n'e_lme, lind_hire bhagwa ho~ ba_nuk'taea ar uni

ho~ ya ha.ti kirin'eye me_nlet'a, ar n'e_lme t.hik kathageye
a.curadea; e_nte uni ho_r.mo_re nisa. tahe~kana; ado_ uni nisa.geye
ro_r. ocoledea; ado_ nisa. mae od.ok calaoen, se_ye cetaoena, ado_
kajege uni ho_r. do_ bae calaoengea?

Ado_ ona ia.te ha.nd.i n'u~an ho_r.ak' mambla a.d.i uta.r do_ bako
saba; cedak'? E_nte bin disa.ge ro_r.o_gok'a, ona ghur.i do_ cet'ko
co_m ro_r.ket'ge, ar tayo_mte do_ bam disa. dar.eak'a; ma n'e_lme nui
ho_r. bul jhu~kte ha.ti ho~ ha.tiye kirin' ad.oyede tahe~kana.

Tuma_l- Santal Folk Tales

Robart Brus

Mit't.en rajae tahe~kana. Uniak' n'utum do_ Robert Brus. Uni do_
la.r.haireye bhagaoena, ar ac'ak' disom ho~e rec' ocoyena. Muca.t'reye
as chut.a.uen. Ado_ jivi bo_to_rte mit't.en birreye okoyena. Ona
birreye da~r.a~ bar.ae kan tahe~kana, ar bir reak' jo_e jo_met' kan
tahe~kana.

Mit' din tikin jo_khe_c' mit't.ec' danderreye dur.up' akan tahe~kana.
Mit't.an' bindi do_ acka-geye n'u~r go_t'ena, ar mit't.ec' suta_m leka
bindi kho_ne od.okena, are jhilok' kan tahe~kana.

Robart Brus do_ uni bindiye n'elkede. A.d.i dhao ona suta_m suta_mte
rakabo_k'e kurumut.uket'a, thor.a rakap' n'o~k'len khangeye n'urok'
kan tahe~kana. Muca.t're do_e rakap'engea. Robert Brus do_ uni bindi
n'elkate mo_ne_ mo_ne_te_ye me_nket'a. "Nui hopon hopon bindi are
dhaote bae rakap' dar.eat'a. E_nre ho~ bae as chut.a.ulena: Menkhan
gelak' dhaore do_e dec'engea. In' ho~ in'ak' disom hatao la.git'in'
kurumut.uia, kha.t.igen' dar.eak'a ".

Robert Brus do_ ona bir khone od.okena, ar ac'ren sipa.hiye
jarwaket'koa, ar ac'ak' disom do_ arho~e hatao rua.r.ket'taea.

At' Cabak' Kana Gur.gu Dhiri

Mit' okte tahe~kana, unre sasan', dha.nia., ma.ric, mosola ko samamak' got.ate ha.t.ia.- bajar re n'amok' kan tahe~na. Ar noa mosola ko rit' gund.a.i la.git' ato-t.ola ren hor.ko dhiriko beoharet' tahe~kana. Ar onate Ato-t.olare jo_to_ hor.koak' gharon'jre ge dhiri-gurgu do tahe~kana. An'ga simrak' kho_nge maejiu kodo_ mae-mosola rit' okte a.d.itet' kajak' gur.gute dhiriko kut.a.met' tahe~kan ona reak' sad.e do_ mit' or.ak' kho_n ar mit' or.ak' an'jo_m calak' kan tahe~kana.

Noako dhiri do_ hako, baha e_manteak' nana parkan naksa kote a.d.i napae sajaoge n'e_lok' kan tahe~kana. E_nte Dhiri d.at.ayet' kan hor.ko akoak' monere gadao akanak' do_ naksa talate dhirireko phut.a.uet' tahe~kana. Mimit' hor. do_ E_nreho~ apnarak' kusi sana leka ho~ko naksa ocoyet'ko tahe~na. Ente a.khrin'ko do_ gur.gu dhiri dipil kate mit' mit'te jo_to_ t.olako da~r.a~ arko asen a.curet' tahe~kana. Ar onate sanam hor.ko a.d.i algateko kirin' dar.eak' kan tahe~kana. Gur.gu dhiri akrin'ko do_ caole, takate ato-t.olaren hor.ko t.henko a.khrin'et' tahe~kana.

Ar sa_rige dhirire rit' akat' mosola te utu lekhan a_d.itet' so_ro_ma. Nia sibil so_r.o_m o_koe do_ban'ko hir.in' dar.eak' kan onko do_netar ho~ dhiri ko beoharet' kana. Ar un okto re bon n'el lekhan maejiu ko a_di haron kost.o kate dhirire mosola rit' kate uture ko lagaoet' kan tahe~kana. Arho~ lahaten hor.ko do_rua. okte dactor t.hen bako senok' kan tahe~na. Mimit' t.olaren murubbi ko a.d.i a~t. ran rehet' ko bada.e kan tahe~kana. Bo_ho_k' haso, lac' haso, jan'ga haso, gunt.hi haso emanteak' hasore aema lekan ran rehet'ko beoharet' tahe~kana. Noa ranko ho rit' gund.a. kate beohar la.git' dhiri reak' beohar tahe~kana. Me_nkhan na~ha~k' jugre maejiu ko la.git' a.d.i bha.la.i hoe akana ente, Rit' gund.a (blanding) Mesin upel akante uture beoharok'kan jo_to_ lekan mosola ko rit' gund.a ak'ge ha.t.ia.- bajarre kirinte n'amok' kana.

Ona ia.te na~ha~k' jugre ma e_nte, ato-t.olare mimit' hor.ak' gharon'j kho_n dhiri gur.gu ba.i ba.ite at' idik' kana. Ar nan'gra kore ma blanding mesin se rit' gunda. ak' mesin ar noako gund.a. mesin reak' factory ko kha.tir sanam gur.gu-dhiri hir.in'ok' kana. Enre ho~ dhiri re rit' reak' sebel mosola kat.ko_m sipi ar utu reak' sebel sor.om do ban' hirin'ok'a. Onate aema hor.ge kirin' mo_so_la utureko beohareda. Ar nonkate n'elok' kana gharon'jko kho_n ba.i ba.ite dhiri-gurgu do_adok' sec' mohnd.hak' akana. Ar thor.a din tayom do pasec' dhiri-gurgu ar ban' n'el n'amok'a.